

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 31. stavka 2. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 150/11 i 119/14), a u vezi s Odlukom o donošenju Plana korištenja financijskih sredstava dobivenih od prodaje emisijskih jedinica putem dražbi u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2016. godine (Narodne novine, broj 140/14), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 5. studenoga 2015. godine donijela

ODLUKU

o donošenju Programa poticanja istraživačkih i razvojnih aktivnosti u području klimatskih promjena za razdoblje od 2015. do 2016. godine

I.

Donosi se Program poticanja istraživačkih i razvojnih aktivnosti u području klimatskih promjena za razdoblje od 2015. do 2016. godine, koji je sastavni dio ove Odluke (u daljnjem tekstu: Program).

II.

Zadužuje se Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost da u svrhu provedbe Odluke o donošenju Plana korištenja financijskih sredstava dobivenih od prodaje emisijskih jedinica putem dražbi u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2016. godine (Narodne novine, broj 140/14), financira istraživačke i razvojne aktivnosti u području klimatskih promjena prema Programu u iznosu od 100% to jest 17.000.000,00 kuna.

III.

Nositelj provedbe Programa je Ministarstvo zaštite okoliša i prirode u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta kao partnerom u provedbi Programa.

IV.

Provedbeno tijelo Programa je Hrvatska zaklada za znanost.

V.

Zadužuje se Ministarstvo zaštite okoliša i prirode da redovito izvješćuje Vladu Republike Hrvatske o ostvarenim aktivnostima, napretku i rezultatima Programa.

VI.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Klasa: 022-03/15-04/505

Urbroj: 50301-05/25-15-2

Zagreb, 5. studenoga 2015.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PROGRAM POTICANJA ISTRAŽIVAČKIH I RAZVOJNIH AKTIVNOSTI
U PODRUČJU KLIMATSKIH PROMJENA ZA RAZDOBLJE
OD 2015. DO 2016. GODINE**

Zagreb, studeni 2015.

Sadržaj

1. UVOD.....	5
2. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA ZA PROVEDBU PROGRAMA.....	6
3. PROVEDBENI MODEL.....	8
4. PRIORITETNA TEMATSKA PODRUČJA ISTRAŽIVANJA.....	12

1. UVOD

Vlada Republike Hrvatske donijela je 26. studenoga 2014. godine Plan korištenja financijskih sredstava dobivenih od prodaje emisijskih jedinica putem dražbi u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2016. godine (Narodne novine, broj 140/14, u daljnjem tekstu: Plan) kojim su osigurana značajna financijska sredstva za ublažavanje posljedica klimatskih promjena i smanjenja emisije stakleničkih plinova kroz mjere ublaženja i prilagodbe. U nizu definiranih sektorskih mjera predviđeno je i poticanje aktivnosti vezanih uz istraživanje i razvoj i stručnu podršku u navedenim područjima, za koje su alocirana sredstva u iznosu od 45 milijuna kuna za trogodišnje razdoblje.

Planom, za čiju provedbu su zaduženi Ministarstvo zaštite okoliša i prirode i Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, je definiran osnovni model financiranja istraživačkih i razvojnih aktivnosti putem pravne i institucionalne infrastrukture državnih institucija specijaliziranih za financiranje znanstvenih i stručnih istraživanja (Hrvatska zaklada za znanost) u nadležnosti Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta. S obzirom da iste raspolažu odgovarajućim znanjima, kapacitetima za razradu tematskih područja, za vrednovanje i odabir te praćenje izvršenja projekata, njihov angažman osigurat će ispunjenje kriterija znanstvenih i stručno utemeljenih istraživanja u financiranim aktivnostima.

Do sada provedena istraživanja u području klimatskih promjena nisu financirana planski u smislu aktivnog sudjelovanja istraživačke zajednice u rješavanju nacionalnih prioriteta, radi čega potencijal za ostvarivanje doprinosa nacionalnim strateškim odrednicama ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama nije u odgovarajućoj mjeri iskorišten. Programiranjem financiranja istraživanja i razvoja će se ostvariti značajan doprinos kao i stvoriti jedinstvena baza znanja, odnosno rezultata istraživačkih i razvojnih aktivnosti u području klimatskih promjena.

Svrha donošenja ovoga Programa poticanja istraživačkih i razvojnih aktivnosti u području klimatskih promjena za razdoblje od 2015. do 2016. godine (u daljnjem tekstu: Program) je stvaranje pretpostavki za pružanje potpore istraživačkim i razvojnim aktivnostima u području klimatskih promjena, prvenstveno u ublažavanju i prilagodbi istima. Programom se utvrđuju načini financiranja te međusobni odnosi dionika određenih Planom, sve kako bi se osiguralo namjensko korištenje sredstava predviđenih Planom i snažno potaknule istraživačke i razvojne aktivnosti u području ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama. Također, Programom se pobliže utvrđuju:

- a. organizacija i financiranje provedbe Programa,
- b. model provedbe Programa,
- c. prioritetna tematska područja istraživanja i razvoja u području klimatskih promjena.

2. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA ZA PROVEDBU PROGRAMA

Nužan preduvjet za uspješnu provedbu Programa jest uspostava organizacijske strukture s jasno definiranim ulogama dionika i učinkovita koordinacija rada.

U tu svrhu Vlada, Republike Hrvatske temeljem Plana i na prijedlog Ministarstva zaštite okoliša i prirode, donosi Odluku kojom:

- usvaja ovaj Program,
- imenuje Ministarstvo zaštite okoliša i prirode nositeljem provedbe Programa,
- imenuje Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta partnerom u provedbi Programa,
- imenuje Hrvatsku zakladu za znanost provedbenim tijelom Programa,
- odobrava financiranje provedbe Programa od strane Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske, ključni dionici u provedbi Programa su:

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode (MZOIP) – nositelj provedbe Programa

- osniva zajednički Upravljački odbor te koordinira rad svih dionika u provedbi Programa putem istoga
- provodi nadzor na provedbom i provodi promociju Programa

Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta (MZOS) – partner u provedbi Programa

- u suradnji s MZOIP-om provodi nadzor nad provedbom i promociju Programa

Hrvatska zaklada za znanost (HRZZ) – provedbeno tijelo Programa i korisnik sredstava Fonda

- priprema, objavljuje i provodi javne natječaje, provodi vrednovanje projektnih prijedloga te ugovaranje i praćenje odabranih projekata
- izvještava FZOEU i Upravljački odbor o provedbi Programa i pojedinačnih projekata temeljem Ugovora o financiranju Programa sklopljenog između FZOEU-a i HRZZ-a

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU) – tijelo za financiranje

- surađuje s HRZZ-om u provedbi javnih natječaja
- osigurava sredstva za provedbu Programa:
  - financira projekte u iznosu od 100% opravdanih troškova
  - financira usluge nezavisne stručne recenzije u sklopu vrednovanja projektnih prijedloga u iznosu od 100%
- provodi nadzor namjenskog korištenja sredstava FZOEU-a temeljem Ugovora o financiranju Programa sklopljenog između FZOEU-a i HRZZ-a
- izvještava MZOIP o provedbi Programa u sklopu izvješća iz članka 100. stavka 6. Zakona o zaštiti zraka (Narodne novine, br. 130/11 i 47/14).

Program ima svoj **Upravljački odbor**. Svako tijelo u zajednički Upravljački odbor imenuje po 2 člana – jednog predstavnika iz upravljačke strukture tijela i jednog predstavnika zaduženog za operativni rad na provedbi Programa.

Upravljački odbor sastaje se na poziv MZOIP-a ovisno o potrebi, a najmanje dva puta godišnje.

Upravljački odbor se sastaje najmanje dva puta godišnje, a po potrebi i češće te:

- odlučuje o odabiru prioriternih tematskih područja za koja se raspisuje natječaj,
- odobrava polugodišnja izvješća o provedbi projekta,
- prati ispunjavanje indikatora stupnja izvedenosti posla definiranih u natječaju.

Imenovani članovi Upravljačkog odbora mogu sudjelovati u vrednovanju projektnih prijedloga u svojstvu članova stručnih panela HRZZ-a.

Upravljački odbor koordinira sve dionike Programa, posreduje u slučaju nesporazuma među njima i odlučuje o pitanjima koja nisu uređena ovim Programom.

Temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske o usvajanju Programa, FZOEU i HRZZ sklapaju ugovor kojim će regulirati međusobne odnose, a posebno iznos odobrenih sredstava donacije od strane FZOEU-a, uvjete i način isplate sredstava, način praćenja i kontrole namjenskog korištenja sredstava te ostala međusobna prava i obveze.

Istim Ugovorom detaljno će se utvrditi dinamika isplate sredstava FZOEU-a temeljem izvješća HRZZ-a o provedbi pojedinačnih projekata, i sukladno, dinamika isplate sredstava FZOEU-a krajnjim korisnicima (nositeljima projekata), od strane HRZZ-a.

Svi dionici u provedbi ovoga Programa sudjeluju u okviru vlastite nadležnosti i djelokruga rada te sukladno općim aktima koji isto uređuju.

3. PROVEDBENI MODEL

Program obuhvaća razdoblje od 2015. do 2016. godine. Ukupna vrijednost Programa je **17 milijuna kuna**, a uključuje troškove provedbe projekata kao i troškove nezavisne stručne recenzije u sklopu vrednovanja projektnih prijedloga u iznosu do najviše 5% ukupne vrijednosti Programa.

U navedenom razdoblju predviđeno je raspisivanje najmanje jednog javnog natječaja za primijenjena i razvojna istraživanja, putem kojeg će se odabranim projektima dodjeljivati predviđena sredstva najkasnije do 31. prosinca 2016. godine. Ovisno o raspoloživosti sredstava, odnosno ukoliko se putem jednog natječaja ne dodijele sva predviđena sredstva, moguće je raspisivanje sljedećih natječaja, sve do iskorištenja ukupnog iznosa Programa. Natječajni postupak, kao i praćenje financiranih projekata vršit će se putem sustava za elektroničku prijavu projekata HRZZ-a.

Natječajni postupak u cijelosti provodi HRZZ sukladno svojim općim aktima, osim u dijelovima koji se odnose na utvrđivanje opravdanosti troškova projekata i načina praćenja namjenskog korištenja sredstava FZOEU-a, za koje se primjenjuju uvjeti sukladno općim aktima FZOEU-a.

Cilj natječaja je potaknuti natjecanje istraživačkih projekata u formi istraživačkih konzorcija sastavljenih od većeg broja istraživača s različitih institucija, koji će voditi računa o uključivanju mladih znanstvenika te u istraživanju dati fokus na inovativna primjenjiva rješenja.

Kriteriji za vrednovanje projektnih prijedloga zasnivat će se na načelu znanstvene kompetitivnosti te će se uključiti kriterij inovativnosti i znanstvenog doprinosa predloženog istraživanja, kao i mogućnost primjene rezultata istraživanja u društvenom i/ili gospodarskom sektoru.

Projektni će se prijedlozi vrednovati u postupku koji će uključivati međunarodno istorazinsko vrednovanje i stručne panele.

Kriteriji vrednovanja bit će pobliže propisani natječajem.

Projekti mogu trajati, ovisno o karakteru istraživanja, od jedne do dvije godine, s ukupnim iznosom financiranja od 0,5 milijuna kuna do 2 milijuna kuna uz mogućnost nastavka financiranja projekta u fazama.

Odobrena sredstva dodjeljivat će se u iznosu do 100% opravdanih troškova projekta.

Opravdanim troškovima istraživanja u okviru ovoga Programa smatraju se:

- troškovi rada novozaposlenih istraživača na projektu,
- materijalni troškovi istraživanja,
- troškovi putovanja u cilju prijenosa znanja i tehnologija za zaposlene na projektu,
- troškovi vanjskih usluga,
- troškovi rada na vidljivosti projekta (diseminacija).

Detaljnija razrada opravdanih troškova bit će dana natječajem.

Korisnici sredstava po natječaju raspisanom temeljem ovoga Programa (krajnji korisnici sredstava FZOEU-a) mogu biti znanstvene organizacije iz članka 22. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju: visoka učilišta, javni znanstveni instituti, znanstveni instituti, druge pravne osobe koje obavljaju znanstvenu djelatnost te su upisane u Upisnik znanstvenih organizacija koji se vodi pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta (Narodne novine, br. 72/04 i 80/04).

Ovaj Program ne sadrži elemente državne potpore jer se njime potiču isključivo neekonomske aktivnosti vezane uz istraživanje, razvoj i inovacije, a prijavitelji mogu biti isključivo one znanstvene organizacije koje se bave neekonomskom djelatnošću.

Pri tome znanstvena organizacija treba zadovoljiti sljedeće uvjete.

Ekonomska upotreba je isključivo pomoćna djelatnost, odnosno odgovara djelatnosti koja je izravno povezana s radom istraživačke organizacije, ili istraživačke infrastrukture i neophodna je za taj rad, ili je neodvojivo povezana s njihovom glavnom neekonomskom upotrebom i opseg joj je ograničen.

To je slučaj ako ekonomske djelatnosti troše potpuno jednake ulazne parametre (primjerice materijal, oprema, radna snaga i fiksni kapital) kao i neekonomske djelatnosti, a kapaciteti koji se svake godine dodjeljuju tim ekonomskim djelatnostima ne premašuju 20% ukupnih godišnjih kapaciteta predmetnog subjekta.

S odabranim korisnicima HRZZ potpisuje ugovor o financiranju kojim se prema kriterijima utvrđenim općim aktima HRZZ-a i uvjetima natječaja reguliraju međusobni odnosi, a posebno iznos odobrenih sredstava, uvjeti i način isplate sredstava, način praćenja i kontrole namjenskog korištenja sredstava, prava intelektualnog vlasništva i zaštite podataka, te ostala međusobna prava i obveze.

Dinamika povlačenja sredstava po projektima utvrdit će se sukladno vremenskim planovima provedbe projekta i isporuke rezultata, pri čemu za sve projekte vrijedi sljedeće:

- prvo financiranje vršit će se temeljem početnog izvješća kojeg je nositelj projekta dužan dostaviti u roku od 8 dana od potpisa ugovora, u iznosu do 30% odobrenih sredstava,
- zaključno financiranje vršit će se temeljem konačnog znanstvenog izvješća kojeg je nositelj projekta dužan dostaviti u roku od 30 dana nakon završetka projekta, u preostalom iznosu raspoloživih sredstava, ali ne više od 10% odobrenih sredstava,

dok je, ovisno o vremenskom trajanju projekta, dinamika međufinanciranja sljedeća:

- za projekte u trajanju do dvije godine,
  - 30% sredstava nakon dostavljenog izvješća u 6. mjesecu provedbe projekta,
  - 30% sredstava nakon 18. mjeseca provedbe projekta,
- za projekte u trajanju do godinu dana,
  - 60% sredstava nakon dostavljenog izvješća u 6. mjesecu provedbe projekta.

U slučaju nenamjenskog korištenja isplaćenih sredstava, odustajanja od realizacije projekta, nepravovremene dostave izvješća, ili drugim slučajevima definiranim ugovorom o dodjeli sredstava, krajnji korisnik će biti dužan vratiti isplaćena sredstva.

U svrhu vidljivosti projekta i otvorenog pristupa podacima svaki projekt je dužan isporučiti:

- konačno znanstveno izvješće u formatu pogodnom za javnu objavu, koje opisuje provedene aktivnosti i rezultate projekta te obvezno sadržava plan daljnje primjene rezultata. Povjerljivi rezultati projekta isporučit će se u zasebnom provjerljivom izvješću,
- sažetak glavnih rezultata projekta, sadržaj kojeg je propisan natječajem,
- znanstveno-popularne sažetke projekta (npr. brošure, (digitalne) biltene, internetsku stranicu itd.).

Navedena izvješća i sažeci također će se koristiti u svrhu promocije i informiranja o provedbi Programa od strane MZOIP-a i MZOS-a.

Pregled ključnih aktivnosti provedbe Programa na godišnjoj razini:

AKTIVNOST	TIJELO ODGOVORNO ZA PROVEDBU	OPIS AKTIVNOSTI
Javna objava Programa (promocija natječaja)	MZOIP i MZOS	<ul style="list-style-type: none"> • javna najava programa u svrhu upoznavanja znanstvene i druge javnosti o ciljevima programa i poziv znanstvenim organizacijama da se informiraju i pripreme za poziv (po uzoru na natječaje za Obzor 2020)
Priprema teksta natječaja	HRZZ i FZOEU	<ul style="list-style-type: none"> • razrada svih elemenata teksta natječaja, s posebnim naglaskom na kriterije za vrednovanje, na temelju odluke Povjerenstva oko odabira prioritetnih tematskih područja
Promocija natječaja	svi HRZZ – izrada i distribucija priručnika	<ul style="list-style-type: none"> • promocijska kampanja u znanstvenoj zajednici s ciljem poticanja provedbe mjera istraživanja vezanih uz klimatske aktivnosti • izrada i distribucija priručnika s detaljnim vodičem za sudjelovanje u Programu
Objava i provedba natječaja	HRZZ	<ul style="list-style-type: none"> • objava natječaja • zaprimanje projektnih prijedloga
Vrednovanje projektnih prijedloga	HRZZ, stručni paneli, recenzenti	<ul style="list-style-type: none"> • administrativna i tehnička provjera • vrednovanje
Odlučivanje o listi projekata za financiranje	HRZZ, Upravljački odbor	<ul style="list-style-type: none"> • odlučivanje o financiranju projekata
Ugovaranje projekata	HRZZ	<ul style="list-style-type: none"> • sklapanje ugovora s korisnicima
Praćenje projekata i financijsko izvješćivanje	HRZZ	<ul style="list-style-type: none"> • zaprimanje izvješća o projektima • dostava financijskih izvješća FZOEU-u i upućivanje zahtjeva za plaćanje • isplate sredstava projektima po zaprimanju sredstava od FZOEU-a
Financijsko praćenje i nadzor	FZOEU	<ul style="list-style-type: none"> • zaprimanje financijskih izvješća i zahtjeva za plaćanje • isplate sredstava HRZZ-u
Izvješćivanje o provedbi projekata	HRZZ	<ul style="list-style-type: none"> • redovno u sklopu sastanaka Upravljačkog odbora
Godišnje izvješće o provedbi Programa	FZOEU	<ul style="list-style-type: none"> • u sklopu izvješća iz članka 100. stavka 6. Zakona o zaštiti zraka, • izvješće za Vladu Republike Hrvatske
Promocija rezultata Programa	MZOIP, MZOS	<ul style="list-style-type: none"> • izvješćivanje putem elektroničkih medija

4. PRIORITETNA TEMATSKA PODRUČJA ISTRAŽIVANJA

Prioritetna tematska područja na koja se odnosi ovaj Program utvrđena su temeljem Plana i ključnih strateških dokumenata, a sukladno trenutnim nacionalnim prioritetima u području klimatskih promjena. Pojedini natječaj raspisan temeljem Programa ne mora se odnositi na sva utvrđena tematska područja, već će odluku o prioritetima za taj natječaj donijeti Upravljački odbor. Popis prioriternih tematskih područja daje se u tablici u nastavku.

OZNAKA	PRIORITETNA TEMATSKA PODRUČJA	POVEZNICA NA PLAN	PODRUČJA ISTRAŽIVANJA
T.1	prilagodba klimatskim promjenama	IRSP-2	<ul style="list-style-type: none"> • hidrologija i vodni resursi • šumarstvo • poljoprivreda • bioraznolikost i kopneni ekosustavi • obala i obalno područje • morski ekosustav i riblje bogatstvo • ljudsko zdravlje
T.2	promet	IRSP-10	<ul style="list-style-type: none"> • alternativna pogonska goriva • prometna infrastruktura • e-mobilnost • smanjenje štetnih emisija iz sektora prometa
T.3	obnovljivi izvori energije	IRSP-13 IRSP-21	<ul style="list-style-type: none"> • biogoriva • sunčeva energija • energija vjetra • energija mora • ostali obnovljivi izvori energije
T.4	poljoprivreda	IRSP-15	<ul style="list-style-type: none"> • smanjenje emisija stakleničkih plinova
T.5	šumarstvo	IRSP-19	<ul style="list-style-type: none"> • šumski ekosustavi i klimatske promjene • smanjenje emisija stakleničkih plinova u sektoru LULUCF
T.6	energetska učinkovitost	IRSP-21	<ul style="list-style-type: none"> • zgradarstvo • grijanje i hlađenje • industrija • energetske usluge
T.7	niskouglični razvoj	IRSP-21	<ul style="list-style-type: none"> • napredne energetske mreže • e-mobilnost • industrija i čistija proizvodnja • zaštita, očuvanje i poboljšanje kakvoće zraka, tla i vode

Prihvatljive teme istraživanja nisu ograničene na one navedene u gornjoj tablici te se mogu određivati unutar natječaja, uz uvjet da pripadaju jednom od navedenih tematskih područja.